

Stalino KELIU

LIETUVOS KOMUNISTŲ PARTIJOS
KUPIŠKIO RAJONO KOMITETO IR RAJONO
DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Šiua 9-ji 1954 m. lapkričio mėn. 12 d., penktadienis Kaina
metai № 90 (856) 15 kp

Išvystykime socialistinį lenktyniavimą už pavyzdingą gyvulių žiemojimą

Kupiškio MTS žemės ūkio specialistų ir mechanizatorių kreipimasis į visus respublikos MTS žemės ūkio specialistus ir mechanizatorius skatina plačiai išvystyti mechanizatorių ir žemės ūkio specialistų tarpe socialistinį lenktyniavimą už pavyzdingą pasirošimą visuomeninių gyvulių žiemojimui.

Ryšium su tuo „Vienybės“ kolūkio zootechnikas J. Mikalauskaitė šios dienos „Stalino keliu“ numeryje talpinamame straipsnyje rašo, jog žemės ūkio artelės gyvulininkai rūpestingai ruošiasi visuomeninių gyvulių žiemojimui. Didelį dėmesį pasirošiant gyvulių žiemojimui skiria taip pat „Pirmūno“ kolūkio zootechnikas B. Alekna. Vysto socialistinį lenktyniavimą ruošiantis gyvulių žiemojimui „Laisvės“, „Sakalo“, „Aukštaičių“ kolūkių žemės ūkio specialistai F. Zulonas, B. Vilimas, V. Žimkutė ir kt.

Vadovaujant Kupiškio MTS mechanizatoriui J. Gabrėnui, vykdomi „Ateities“ kolūkio tipinės karvidės mechanizavimo darbai. Sparčiai dirba statybininkai J. Bražys, K. Vaitcekauskas. Tačiau dėl rajono statybos kolūkiuose skyriaus apsidėdimo kolūkis negauna cemento. Dėl jo trūkumo iki šiol dar neišbetonuoti srutų surinkimo kanalai bei srutų surinkimo duobės.

Nepasirošę visuomeninių gyvulių žiemojimui „Vedrupio“, „Bugailiškių“, „Mičiurino vardo kolūkiai, tačiau šių kolūkių žemės ūkio specialistai D. Indilaitė, J. Gurbininkienė, V.

Bardauskas labai mažai ka-
daro padėčiai ištaisyti. „Mūsų rytojaus“ kolūkio žemės ūkio specialistai O. Grigaravičiūtė taip pat nusišalino nuo pasirošimo visuomeninių gyvulių žiemojimui. Ne geresnė padėtis ir „Laukų spartuolio“ kolūkyje, kur dirba žemės ūkio specialistai J. Guogienė ir P. Mekas. Visa atsakomybė dėl to tenka kolūkio valdybai bei kolūkio pirmininkui P. Kaminskiui, kuriam rūpi ne pasirošimas visuomeninių gyvulių žiemojimui, o spekuliacija. Pavyzdžiui, Šiominis dienos P. Kaminskas skerdimui pardavė 4 neišbrokuotas Lietuvos baltųjų veislės kiaules.

Atsakingas šio meto žemės ūkio specialistų uždavinys—kovoti už visapusišką pasirošimą visuomeninių gyvulių žiemojimui, užtikrinti, kad kiekvienam visuomeniniam galvijui kolūkiuose tektų po 24 centnerius stambiųjų pašarų ir po 5 tonas siloso. Reikia paruošti mėnesinius pašarų sunaudojimo planus ir organizuoti griežtą pašarų sunaudojimo kontrolę. Jau dabar būtina numatyti pašarų paruošimo būdus ir priemones, organizuoti duobių stambiųjų pašarų apšutinimui, kalkinimui bei jų savaiminiam kaitinimui įrengimą, pašarų kapoklių bei šakniavaisių smulkin-tuvų remontą.

MTS žemės ūkio specialistai ir mechanizatoriai, vystykime socialistinį lenktyniavimą už pavyzdingą pasirošimą visuomeninių gyvulių žiemojimui ir jo organizavimą kolūkiuose!

Iškilmingas posėdis Vilniuje

Lapkričio 6 d. Lietuvos TSR Valstybinėje filharmonijoje įvyko Vilniaus miesto Darbo žmonių deputatų tarybos iškilmingas posėdis drauge su partinių, visuomeninių organizacijų ir Tarybinės Armijos atstovais, skirtas Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 37-osioms metinėms paminėti.

Iškilmingąjį posėdį atidaro Vilniaus miesto Darbo žmonių deputatų tarybos Vykdomojo komiteto

pirmininkas drg. J. Vildžiūnas.

Pranešimą apie Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 37-ąsias metines padarė Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininko pavaduotojas drg. E. Ozarskis.

Po iškilmingos dalies įvyko didelis koncertas dalyvaujant geriausioms respublikos sostinės artistų jėgoms.

(ELTA).

TSR Sajungos Ministrų Tarybai Tarybų Sajungos Komunistų partijos Centro Komitetui

RTFSR Ministrų Taryba praneša, kad Rusijos Tarybų Federatyvinės Socialistinės Respublikos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai, įgyvendindami Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės nubrėžtą programą žemės ūkiui smarkiai pakelti, TSKP CK Centro Komitetui ir TSR Sajungos Ministrų Tarybai vadovaujant, pirma laiko įvykdė valstybinį grūdų paruošų planą.

Šiais metais respublikos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai pristatė ir pardavė valstybei grūdų 400 milijonų pūdų daugiau, negu iki tos datos 1953 metais. Viršytas kviečių ir kukurūzų pristatymo planas: pristatyta daugiau, negu pernai: kviečių 252 milijonais pūdų, kruopinių kultūrų 19 milijonų pūdų, avių bei miežių 65 milijonais pūdų ir kukurūzų 12 milijonų pūdų. Daugelis kolūkių toliau stato grūdus atsilygin-dami natūra už MTS darbus ir parduoda grūdų perteklių valstybei.

Rimtus laimėjimus, didindami grūdų gamybą, pasiekė Sibiro ir Uralo kolūkiai, MTS ir tarybiniai ūkiai, kurie šiemet įsisavino žymius plėšinių bei dirvonų plotus. Sibiro kolūkiai ir tarybiniai ūkiai pristatė valstybei grūdų 2,6 karto daugiau, negu pernai. Altajaus krašto žemės ūkio darbo žmonės pristatė ir pardavė valstybei 221,7 milijono pūdų grūdų, tame skaičiuje 191 milijoną pūdų kvie-

čių. Novosibirsko sritis pristatė valstybei grūdų 52 milijonais pūdų, Omsko sritis—30 milijonų pūdų, Krasnojarsko kraštas—22 milijonais pūdų ir Kurgano sritis—14,3 milijono pūdų daugiau, negu pernai.

Dauguma RTFSR sričių, kraštų ir autonominių respublikų pirma laiko ir žymiai anksčiau, negu pernai, įvykdė ir viršijo valstybinį grūdų paruošų planą. Krasnodaro krašto žemdirbiai įvykdė planą pristatydami 110 milijonų pūdų. Baškirijos ATSR žemdirbiai—63 milijonus pūdų.

Iki 1954 metų lapkričio 1 d. pristatyta valstybei bulvių 702 tūkst. tonų daugiau, negu iki tos datos pernai, daržovių—341 tūkst. tonų, pieno—270 tūkst. tonų ir mėsos—7 tūkst. tonų daugiau.

Šiais metais išaugo kolūkių pajamos, kas leidžia žymiai išplėsti gamybinių, kultūrinių-buitinių patalpų statybą ir padidinti pinigų bei produktų išdavimą kolūkiečiams už darbadienius. Rusijos Federacijos kolūkiai, MTS ir tarybiniai ūkiai atlieka didelį darbą, sudarydami sąlygas gausiam visų žemės ūkio kultūrų derliui gauti 1955 metais. Viršytas žieminių kultūrų sėjos planas ir plėšinių bei dirvonų suarimo 1955 metų derliui planas. Suarta iš rudens 6 milijonais hektarų daugiau, negu pernai. Kolūkiuose supilta grūdinių bei ankštinių kultūrų sėklos 6.774 tūkstančiais

centnerių, ilgapluoščių linų 43 tūkstančiais centnerių, bulvių 8.319 tūkstančių centnerių daugiau, negu pernai.

Respublikos mašinų-traktorių stotys atliko kolūkiuose visų darbų, skaičiuojant minkštuosiu arimu, 38,6 milijono hektarų daugiau, negu buvo padaryta 1953 metais. Viršytas grūdinių kultūrų nuėmimo kombainais planas, nuimta 6 milijonais hektarų daugiau, negu pernai.

Respublikos kolūkiai ir tarybiniai ūkiai atlieka darbus, toliau vystydami ir keldami visuomeninės gyvulininkystės produktyvumą. Stambiųjų pašarų paruošta kolūkiuose 4,5 milijono tonų daugiau ir už-raugta siloso 2,3 milijono tonų daugiau, negu 1953 metais.

Didžiulę pagalbą žemės ūkiui, ypač nuimant derlių ir atliekant grūdų paruošas, suteikė pramonės įmonių, transporto, istaigų bei organizacijų darbininkai ir tarnautojai, studentai ir moksleiviai.

Kolūkiečiai ir kolūketės, MTS ir tarybiniai ūkiai darbuotojai, vadovaudamiesi TSKP CK rugsėjo, vasario-kovo ir birželio Plenumų nutarimais, imasi visų priemonių, kad paleistų veikti milžiniškus rezervus, kuriuos turi kolūkiai, MTS ir tarybiniai ūkiai, ir pasiektų galingą respublikos žemės ūkio pakilimą 1955 metais.

RTFSR MINISTRŲ TARYBA
1954 metų lapkričio 4 d.

Didžiojo Spalio metinių minėjimas ir darbo žmonių demonstracija Kupiškyje

Lapkričio 6 d. Kupiškio kultūros namų salėje Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos XXXVII metinėms paminėti susirinko daugiau kaip 450 žmonių.

Iškilmingą Kupiškio miesto Darbo žmonių deputatų tarybos, rajono Darbo žmonių deputatų tarybos posėdį, skirtą Didžiojo Spalio 37-osioms metinėms, atidarė pirmininkaujantis Kupiškio miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Vl. Vitonis.

Žodis pranešimui apie Didžiosios Spalio socialistinės revoliucijos 37-ąsias

metines buvo suteiktas partijos rajono komiteto sekretoriui J. Brazdžiūnui. Pranešime buvo trumpai apžvelgtas Tarybų valstybės per 37 metus nueitas šlovės ir darbo žygių kelias. Įtikinamais faktais ir skaičiais buvo parodytas nenutrūkstamas pramonės kilimas mūsų šalyje, sėkmingas penktojo penkmečio plano ir TSKP CK rugsėjo Plenumo nutarimų įgyvendinimas.

Po to sekė turininga meninė dalis, kurią atliko Vlodo Rekašiaus vardo vidurinės mokyklos mokslei-

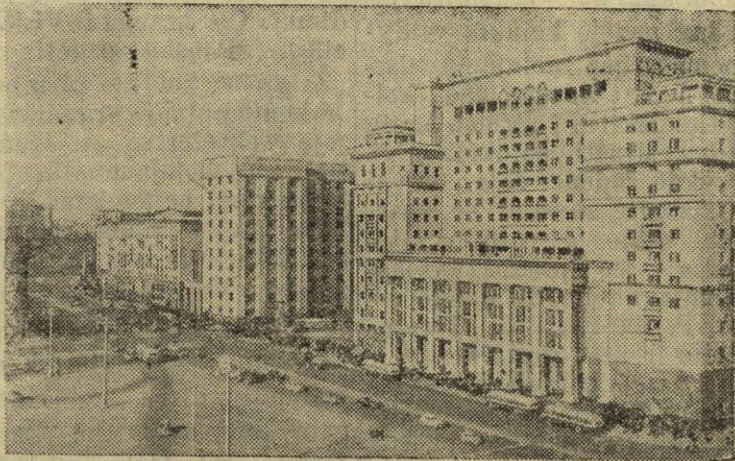
viai bei kultūros namų saviveiklininkai.

* * *

Lapkričio 7 d. Kupiškyje įvyko darbo žmonių demonstracija, skirta Didžiojo Spalio 37-osioms metinėms. Darbo žmonės su šventėmis pasveikino ir kalbą pasakė Lietuvos KP Kupiškio rajono komiteto sekretorius F. Parinovas. Demonstracijoje dalyvavo miesto dirbantieji, o taip pat „Aušros“, „Laukų spartuolio“, „Ateities“ kolūkių nariai bei Kupiškio ir Skapiškio MTS mechanizatoriai.

MASKVA ŠIANDIEN. Gorkio gatvė iš Kremliaus pusės.
V. Soboljevo nuotr.

(TASS).

KOMJAUNIMO GYVENIMAS

Politinis švietimas — svarbus komjaunimo darbo baras

Pasiruošimui naujiems mokslo metams komjaunimo politinio švietimo tinkle komjaunimo rajono komitetas skyrė nemažą dėmesio. Dar gerokai prieš mokslo metų pradžią, biuro posėdyje buvo apsvaistytas politinio švietimo klausimas, išspręsti organizaciniai politinių mokyklų bei politinių ratelių sudarymo klausimai. Parinktas aktyvas iš geriausių komjaunuolių tarpo pravedė aiškinamąjį darbą pirminėse komjaunimo organizacijose, kolūkinio jaunimo tarpe. Daug padirbėjo organizuojant ratelius, politmokyklas komjaunuoliai, kaip D. Užtupaitė, D. Dešukas, I. Gudeliene ir kt. Parenkant klausytojus griežtai laikytis laisvanoriškumo principo. Rajone sudaryta 12 politmokyklų ir 2 politrateliai TSKP istorijos trumpajam kursui nagrinėti.

Šiais mokslo metais politrateliuose ir politmokyklose mokosi visi komjaunuoliai ir pažangiausias kolūkinis jaunimas. Dešimtys rajono jaunuolių ir merginų įsisavina visanugalintį Markso — Engeldo — Lenino — Stalino mokymą. Tokiu būdu, politrateliuose ir politmokyklose mokosi 135 klausytojai. 34 komjaunuoliai mokosi darbininkų jaunimo vidurinėje mokykloje, 15 komjaunuolių — valstiečių jaunimo septynmetėje mokykloje.

Ivykę pirmieji užsiėmimai parodė nuveiktą darbą, organizuojant politinį švietimą, ir jame prileistus trūkumus.

„Juodpėnų“ kolūkio politinė mokykla (propagandistas drg. N. Kiaulėnaitė)

užtikrino šimtaprocentinį klausytojų lankomumą, parinko ir apipavidalino patalpas. Klausytojai aprūpinti literatūra, vaizdinėmis priemonėmis. Propagandistas užsiėmimui gerai pasiruošė. Vedant užsiėmimą tema „Kaip gyveno ir kovojo dėl savo išsivadavimo carinės Rusijos darbininkai ir valstiečiai“, panaudota medžiaga iš V. I. Lenino raštų, istoriniai faktai, naudotasi žemėlapiu, vaizdine priemone — albumu. Dėstoma medžiaga surišta su vietiniais faktais, su buržuazinės Lietuvos valstiečių ir darbininkų padėtimi, paimti faktai iš dabartinio gyvenimo. Klausytojai, kaip R. Burbaitė, St. Kanišauskaitė, P. Matuzas ir kiti, aktyviai dalyvauja užsiėmimuose, gerai įsisavina dėstomą medžiagą.

Tinkamai organizavo politmokyklos darbą „Mūsų rytojau“ kolūkio pirminė komjaunimo organizacija (sekretorius drg. P. Visockis, propagandistas drg. J. Karazijaitė). „Mituvos“ kolūkio (propagandistas drg. Leščinskaitė), rajono sveikatos apsaugos skyriaus (propagandistas drg. R. Rapolis). Politmokyklose užtikrintas klausytojų lankomumas, užsiėmimai praeina įdomiai, turiningai.

Pirmieji užsiėmimai politinio švietimo darbe atskleidė ir eilę rimtų trūkumų. „Pirmūno“ kolūkio politinėje mokykloje propagandistas V. Jurgaitis užsiėmimų pravedimui ruošiasi nesąžiningai, neužtikrintas klausytojų lankomumas. Kartais užsiėmimai dėl mažo klausytojų skaičiaus

visai neįvyksta. „Adomynės“ kolūkyje (propagandistas P. Vijeikis) dar ir šiuo metu nėra tikslaus klausytojų sąrašo. Klausytojų sąstatas nuolat keičiasi. Pasielkimo užsiėmimų nutraukimas prie miesto vykdomojo komiteto TSKP istorijai nagrinėti politratelyje (propagandistas N. Sliuorios). Šio politratelio klausytojai N. Suchadolova, F. Murnikova, A. Abalujeva dažnai praleidinėja užsiėmimus.

Klausimas „Apie komjaunimo organizacijų uždavinius naujais mokslo metais komjaunimo politinio švietimo tinkle“ buvo apsvaistytas pirmųjų komjaunimo organizacijų sekretorių seminare, bet dalis pirmųjų komjaunimo organizacijų nuo šio darbo laikosi nušaliai. „Skodinio“ kolūkio pirminė komjaunimo organizacija (sekretorius D. Kruopenytė) visai nesidomi politinės mokyklos darbu, jo nekontroliuoja. Mažai domisi politratelio TSKP istorijai nagrinėti darbu ir Subačiaus apylinkės pirminė komjaunimo organizacija (sekretorius A. Šarkešlis).

Komjaunimo rajono komitetas, pirminės komjaunimo organizacijos privalo atkreipti rimtą dėmesį į politinio švietimo darbą. Būtinai dažniau kontroliuoti užsiėmimų eigą, kelti aiškėn pasitaikančius trūkumus, padėti juos ištaisyti vietoje. Politinis švietimas turi užimti pagrindinį darbo barą komjaunimo organizacijų darbe.

B. Petrauskaitė
LLKJS Kupiškio rajono komiteto sekretorius

Anykščių rajono „Anykščių šilėlio“ kolūkio pirmininkas P. Juodvalkis, aplankęs Visasąjunginę žemės ūkio parodą Maskvoje, pasakoja apie ją kolūkio gyvulininkams.
L. Morozovo nuotr.

(ELTA).

Kino meną — į mases

Skaitytojų laiškų apžvalga

Tarybų valdžios metais rajone smarkiai išsiplėtė kinotinklas. Jei buržuaziniiais laikais dabartinio Kupiškio ribose buvo vos vienas privatus kinoteatras, kuriame daugumoje buvo demonstruojami Holivudo gamybos filmai, tai dabar turime stacionarinį kinoteatrą ir keturius kilnojamuosius kinoteatrus, kurie reguliariai du kartus per mėnesį aplanko kiekvieno kolūkio narius. Be to, kinofilams demonstruoti aparatai turi ir Kupiškio kultūros namai. Dabar, Komunistų partijos ir Tarybinės vyriausybės nuolatinio rūpinimosi darbo žmonių kultūrinių poreikių tenkinimu dėka, rajono dirbantieji turi visas sąlygas matyti priešakinių pasaulio kinostudijų pagamintus filmus.

Redakcijos gautuose laiškuose skaitytojai rašo apie kinoteatrų darbą, nurodo savo pasiūlymus bei pageidavimus.

„Laukų spartuolio“ kolūkio narys T. Strazinskas rašo redakcijai, kad kilnojamo kino mechanikas A. Eidukas paskutiniu laiku pagerino kinofilmų demonstravimo kokybę. Kino seansai vyksta laikraštyje paskelbta diena, nustatytu laiku. Prieš demonstruojant kinofilmą, jeigu jis nėra dubliuotas lietuvių kalba, kinoorganizatorius Noriūnas klubo-skaityklos vedėjas K. Jokubauskas supažindina trumpai žiurovus su jo turiniu.

Tačiau ne visi kino darbuotojai sąžiningai atlieka

jiems pavestą darbą. Dar rajono kinifikacijos darbe neišgyvendinti tokie reiškiniai, kaip kinomechanikų girtuokliavimas darbo metu, nepunktualumas. Pavyzdžiui, skaitytojas V. Kvedaras iš „Mituvos“ kolūkio rašo:

Laukminiškiuose iškabinameskelbime buvo rašoma, kad spalio 10 d. 21 val. 30 min. bus demonstruojamas kinofilmas „Aleksandras Matrosovas“. Į kiną atėjo kelios dešimtys kolūkiečių. Vietoje to, kad prideramai praversti kinoseansą, kinomechanikas P. Galvanauskas su šoferiu pasigėrė ir išvažiavo. Kino taidien Laukminiškiuose nebuvo.

Spalio 14 dieną, — rašo redakcijai Kupiškio miesto gyventojai A. Kernašius ir A. Kulikauskas, — buvo paskelbta, kad 15 val. bus demonstruojamas kinofilmas „Penkiolikis metų kapitonas“. Žiurovai išlaukė iki 16 val., bet seansas neįvyko. Dar daugiau. Jiems nebuvo net pranešta, dėl ko nebuvo rodomas filmas.

Šie faktai yra rimtas signalas rajono kultūros skyriui. Darbo žmonių laisakai rodo, kad ne visi kinomechanikai sąžiningai atlieka jiems patikėtą darbą. Kultūros skyriaus vadovų pareiga siekti, kad būtų pagerinta kinofilmų demonstravimo kokybė, kad jautriai būtų reaguojama į darbo žmonių skundus. Kino menas turi pasiekti plačiausius darbo žmonių sluoksnius.

DIDĖJA PIONIERIŲ GRETOS

Vlado Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje šiais mokslo metais pagerėjo mokymasis — auklėjamasis darbas. Žymiai savo darbą pagerino ir mokyklos pionierių organizacija. Klasių vadovai bei pionierių būrių vadovai tinkamai planuoja būrių darbą, ko pasėkoje būrių sueigos pravedamos įdomiai ir turiningai. Būriuose ruošiamos šaškių, šachmatų ir kitų sporto šakų varžybos, pravedami garsiniai knygų bei laikraščių skaitymai, organizuoja-

mos išvykos ir kinofilmų lankymas.

Daug ir nuoširdžiai su pionieriais dirba būrių vadovai komjaunuoliai Ožalaitė, Marcinkevičiūtė, Kašponis, Naujikas ir kiti.

Pagerėjus pionierių organizacijos veiklai ir sustiprėjus aiškinamajam darbui, pažangiausieji moksleiviai gausiau stoja į V. I. Lenino vardo pionierių organizaciją. Nuo mokslo metų pradžios į pionierių organizaciją jau priimta arti 30 moksleivių.

K. Juškėnas

Būti darbo pirmūnais sprendžiant kolūkinės gamybos klausimus

Nemažą darbą stiprinant kolūkius ūkiniu ir organizaciniu požiūriais atlieka komjaunimo organizacijos. Daugelis ir mūsų rajono komjaunuolių dirba kolūkių gamybiniame darbe, yra aktyvūs partijos ir vyriausybės uždavinių įgyvendintojai. Reikia paminėti tokias komjaunimo organizacijas, kaip „Stalino keliu“ kolūkio (sekretorius D. Užtupaitė), Marytės Melnikaitės vardo kolūkio (sekretorius P. Skardžius). Šios komjaunimo organizacijos daug padėjo kolūkių valdyboms organizaciniame darbe, nuolat kovojo, kad kolūkiai iškiltų į pirmąją eilę. Minėti kolūkiai laiku įvykdė rudens sėją, pilnai atsiskaitė su valstybe, sparčiai vysto gyvulininkystę, kelia jos produktyvumą. Komjaunuoliai L. Juškėnaitė, P. Barčys, V. Trečiokaitė ir kiti, greta tiesioginio darbo gamyboje, išvystė politinį-aiškinamąjį darbą kolūkiečių tarpe, padeda jiems išspręsti klausimus, susijusius su kolūkine ga-

myba. Neblogų darbo rezultatų stiprinant kolūkius pasiekė „Mūsų rytojau“, „Aukštaičių“ ir kitų kolūkių komjaunuoliai.

Tačiau komjaunimo organizacijų darbe dar yra daug stambių trūkumų. Štai, „Sakalo“ kolūkio pirminė komjaunimo organizacija (sekretorius Br. Vilimas) visiškai nusišalino nuo darbo kolūkinėje gamyboje. Komjaunuoliai nepalaiko glaudaus ryšio su kolūkio jaunimu ir nemobilizuoja jo ūkinių uždavinių sprendimui. Čia neauga ir VLKJS eilės. Panaši padėtis ir „Žalgirio“ kolūkio pirminėje komjaunimo organizacijoje (sekretorius A. Gudelis), kur komjaunuolių parama visai neįdomi. Kolūkis su ūkiniais darbais atsilieka, tuo tarpu komjaunimo organizacija nemato reikalo susirūpinti šiuo klausimu. Maža dalis komjaunuolių dirba kolūkinėje gamyboje, o ir tie, kurie dirba, iki šiol neišdirbo darbdienių minimumo. Že-

mas organizacinio darbo lygis „Adomynės“ kolūkio pirminės komjaunimo organizacijos darbe (sekretorius K. Slivka). Komjaunuoliai nevysto kritikos ir savikritikos, dalis komjaunuolių niekur nesimoko, nelanko politinio lavinimosi ratelio užsiėmimų. J. Levonytė net neatvyksta į komjaunimo susirinkimus.

Skapiškio MTS pirminė komjaunimo organizacija (sekretorius J. Varnelis) dar mažai dėmesio skiria socialistiniam lenktyniavimui jaunųjų mechanizatorių tarpe, nepatenkinamai kovoja už gamybinių uždavinių įvykdymą bei viršijimą, kuro, atsarginių dalių taupymą. Silpnai vedamas politinis-masinis darbas jaunųjų mechanizatorių tarpe, dėl ko neauga VLKJS gretos.

Pirmųjų komjaunimo organizacijų kolūkiuose pareiga nedelsiant imtis visų priemonių esantiems trūkumams pašalinti, būti aktyviais partijos ir vyriausybės uždavinių vykdytojais.

J. Vilčinskas

VISUOMENINIAMS GYVULIAMS — ŠILTĄ IR SOTŲ ŽIEMOJIMĄ

Rūpestingai pasiruoškime gyvulių žiemojimui

Kolūkio statybininkai baigia tipinės 120 vietų karvidės statybą. Kiaulidės įgrindytos. Apsirūpinta reikiamu kraiko kiekiu. J. Vėta, A. Šaučiūnas, J. Alekna ir kiti gyvulininkai parodė didelę iniciatyvą, pritaikant gyvulių žiemojimui senus tvartus, juose įrengiant grindis, gardus, edžias.

Siekdami aprūpinti visuomeninius gyvulius pakankamu pašaru kiekiu, didelį dėmesį skyrė sultingųjų pašarų gamybai. Siloso gamybos užduotį viršijome 185 tonomis. Panaudodami runkelių lapus, žolių atolą bei cukraus gamybos atliekas iš Panevėžio cukraus fabriko, pašarų silosavimą vykdome toliau. Kiekvienai melžiamai karvei pasigaminome daugiau kaip po 5 t siloso. Silosų šersime taip pat ir kitus gyvulius.

Organizavome šiaudų, pelų ir kitų stambiųjų pašarų surinkimą. Išplėstame kolūkio valdybos posėdyje, kuriame dalyvavo fermų

vedėjai, būtų įvesta tiksli visų rūšių pašarų apskaita, išskyrė atsakingus už pašarą asmenis — pašarininkus. Nutarėme paruošti mėsinius pašarų sunaudojimo planus. Numatėme teisingo pašarų sunaudojimo kontrolės bei jų tinkamo paruošimo gyvulių šėrimui priemones.

Ypač svarbu tinkamas gyvulininkystės darbuotojų parinkimas, į ką „Vienybės“ kolūkyje buvo žiūrinama pro pirštus. Kiaulių šėrikė V. Mažeikaitė grobstydavo visuomeninius pašarus, iš jų gamindavo degtinę ir girtuokliuodavo, kas, žinoma, atnešė didelę žalą kolūkio gyvulininkystei. Tačiau sąžiningi kolūkiečiai V. Mažeikaitę demaskavo.

Žemės ūkio specialisto pareiga mobilizuoti gyvulininkus bei visus kolūkiečius kovoje už tai, kad būtų sudarytos visos sąlygos visuomeninių gyvulių šėrimui ir šiltam žiemojimui.

J. Mikalauskaitė
Kupiškio MTS zootechnikas
„Vienybės“ kolūkiui

NESIRUOŠIAMA GYVULIŲ ŽIEMOJIMUI

„Laukų spartuolio“ žemės ūkio artelė pastaruoju metu iš Tarprajoninės Panevėžio valstybinės gyvulių paruošų kontoros veislininko įsigijo 3 Lietuvos žaliųjų veislės bulius, 6 juodgalvių veislės avinus, 7 avis, 10 Lietuvos baltųjų veislės kiaulaidžių, 2 kuilius reproduktorius ir kt. Visuomeninių gyvulių skaičiaus padidinimo planas kolūkyje viršytas. Kaip prižiūrėti kolūkio fermų visuomeniniai gyvuliai?

Pasižvalę po „Laukų spartuolio“ kolūkio kiaulides, mes pamatysime gerai įrengtas patalpas, kuriose kiaules prižiūri kiaulininkė B. Dūdaitė. Tačiau visuomeninės kiaulės randasi keliuose tvartuose. Kiaulidėje, kuri yra I laukininkystės brigadoje, kiaules šeria U. Latvienė. Jos prižiūrimos kiaulės laikomos ir tvarte, ir daržinėje. Tvartas su grindimis, tačiau daržinė nepritaikyta kiaulių laikymui, o ypač žiemai. Dėl pakratų stokos čia šlapia, daug sručių. Gi kiaulidė, kurioje yra motininės kiaulės, pusiau be stogo. Ne kiek geresnė padėtis ir kiaulidėse, kurios yra Žvėrių kaime. Jose kiaules prižiūri kiaulininkė O. Vėžienė. Visa tai labai gerai žino kiaulių fermos vedėjas A. Vaitiekūnas, tačiau patalpų paruošimu kiaulių

žiemojimui nesirūpina.

Ypatingai blogoje padėtyje B. Bolnienės prižiūrimi veršeliai, nes į ganyklą jie išleidžiami tik 10–11 valandą. Gi Pilypienės prižiūrimi veršeliai naktį laikomi ne veršidėje, o besieniam klotime, kur dėl šlapimo jiems nėra kur atsigulti.

Nors kolūkyje įrengta viena tipinė karvidė, tačiau negalima sakyti, kad pasiruošta visuomeninių karvių žiemojimui. Trijų karvidžių remontas dar nepradėtas, ir karvės naktį, lietui lyjant, ištisą parą šala lauke, aptvaruose, kas, žinoma, neigiamai atsiliepija į jų produktyvumą.

Rūpestingai arklius prižiūri arklininkas J. Pukys, kolūkiečiai J. Balna, J. Navickas. Bet arklininkas A. Žiurlys arklių priežiūra nesirūpina.

Reikia padaryti išvadą iš praėjusių metų klaidų, kai dėl blogo pasiruošimo gyvulių žiemojimui ir nesirūpinimo jų priežiūra pasitaikė gyvulių kritimų, atnešusių nuostolių visuomeniniam ūkiui. Kolūkio vadovai, fermų vedėjai bei visi gyvulininkai turi rimtai susirūpinti pasiruošimu gyvulių žiemojimui ir jų priežiūra.

A. Mignys

Seminaras pionierių būrių vadovams

Vlado Rekašiaus vardu vidurinėje mokykloje buvo organizuotas seminaras pionierių būrių vadovams.

Seminare pranešimus bei

praktiskus užsiėmimus pravedė fizinio auklėjimo mokytojas A. Opulskis ir vyr. pionierių vadovas A. Šinkūnas.

R. Pakalniškis

M U M S R A Š O

Nedelsiant padengti nuostolius

—Pašarui skirtas bulves pilti į rūšį prie kiaulių fermos IV brigadoje, — kasant bulves „Mūsų rytojais“ kolūkyje komandavo J. Jončys. Jam pritarė kiaulių fermos vedėja A. Narbutaitė, nesipriešino ir kolūkiečiai. Įsakymas nedelsiant buvo vykdomas. Vėžikai tiesiog iš dirvų vežė bulves ir pylė į rūšį. Čia pasigirdo balsų: —Daug bulvių sugedusių, reikia jas

atskirti, —kalbėjo kasėjos. —Į rūšį pilamos žemėtos ir nesurūšiuotos bulvės.

Kolūkiečių kalbos pasiekė vadovų ausis. Tačiau vadovai to ir girdėti nenorėjo. Bulvės greit buvo supiltos, užpildytas rūšys.

Praėjus vos keletui dienų, jau tydomis kolūkio valdyba paskelbė kitą įsakymą: kuo skubiausiai iš rūšio bulves išvežti ir versti į lauką.

Kodėl gi? Todėl, kad bulves supylė nesurūšiuotas, storu sluoksniu, jos sugedo.

—Kas gi prie to privedė, jei ne kolūkio vadovų aklas komandavimas, — piktinasi kolūkiečiai ir teisėtai reikalauja, kad visuomeniniam ūkiui padaryti nuostoliai nedelsiant būtų padengti iš vadovų kišenės.

R. Purvėnas

Nerūpestingumo pasekmės

„Adomynės“ kolūkio III laukininkystės brigadoje nuimtas pašarinių bei cukrinių runkelių derlius, tačiau jų lapai siloso gamybai nepanaudojami, jais nekurie kolūkiečiai šeria savo asmeninius gyvulius. Taip pat brigadininkas Br. Au-

gulis delsia ir su seradėlės nuėmimu, nors jos derlius jau seniai piautinas. Kolūketis F. Augulis ir šoferis A. Balaišis nusprendė, kad nėra ko laukti, kolateis žiema ir seradėlę apsnigs, todėl joje gano savo asmenines karves. Brigadoje vi-

so 12 artojų, tačiau arti išeina tik 2–3. Visa tai brigadininko Br. Augulio nedomina.

Idomu, dėl ko į tai ramiai žiūri žemės ūkio specialistas V. Senvaitis bei kolūkio valdyba.

V. Arūnas

MŪSŲ MEDŽIAGOS PĖDSAKAIS

„Dėl MTS kaltės žlugdoma siloso gamyba“

Po tokia antrašte spalio 18 dienos „Stalino keliu“ tilpusiame straipsnyje buvo rašoma, kad dėl Kupiškio MTS mašinisto V. Ka-

voliūno neatsakingos pažiūros į pavestą darbą susitrukdė siloso gamyba „Laukų spartuolio“ kolūkio II laukininkystės brigadoje.

Kupiškio MTS direkcija praneša, kad už savivališką neatvykimą į darbą mašinistas V. Kavoliūnas išpėtas.

„Apie poną, ponį ir jų ponystę“

Taip pavadintas feljetonas tilpo spalio 2 dienos „Stalino keliu“ numeryje. Jame buvo rašoma apie ne-

patenkinamą miesto vykdomojo komiteto pirmininko P. Kanišausko darbą.

Redakcijoje gautame atsakyme rašoma, kad Ku-

piškio miesto vykdomojo komiteto pirmininkas P. Kanišauskas už nepatenkinamą darbą nuo einamųjų pareigų atleistas.

„Kur praleisti laisvalaikį?“

Su tokia antrašte straipsnis tilpo „Stalino keliu“ Nr. 76. Straipsnyje buvo rašoma apie tai, kad subačiaus neturi kur praleisti laisvalaikį, nes Subačiaus

kultūros namai yra blogoje materialinėje būklėje.

Lietuvos TSR Kultūros ministerija rašo, kad Subačiaus kultūros namų remontui išskirta 20 tūks-

tančių rublių. Rajono kultūros skyriui duoti nurodymai artimiausiu laiku kultūros namus atremontuoti.

„Klubas - skaitykla turi tapti tikru kultūriniu židiniu kaime“

Rajono kultūros skyrius praneša, kad po tokia antrašte „Stalino keliu“ Nr. 84 tilpusiame straipsnyje iškelti faktai apie „Lais-

vės“ kolūkio klubo-skaityklos vedėjo A. Kriauzos nepatenkinamą darbą pasitvirtino.

Į vietą nuvykęs kultū-

ros namų instruktorius davė A. Kriauzai nurodymus dėl darbo pagerinimo ir dėl švaros bei tvarkos klube - skaitykloje palaikymo.

Tinkamai paruoškime sodus žiemai

Kalbant apie sodų paruošimą žiemai, pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į kovą su kenkėjais ir ligomis. Kenkėjai ir ligos, pažeisdami vaismedžius, ne tik juos silpnina, bet taip pat mažina vaisių kokybę ir kiekybę. Laiku ir tiksliai pritaikant kovos priemones, galima visiškai sodą apsaugoti nuo kenkėjų ir ligų. Su kenkėjais reikia kovoti kas metai, nežiūrint į tai, ar sodas tais metais dera ar nedera. Kenkėjų ir ligų pavojus sumažės tik tada, kai jų židiniai bus rūpestingai naikinami ne tik kolūkių, bet ir pasodybiniuose soduose.

Pirmas darbas rudenį sode — tai lapų sugrėbimas ir sudeginimas, arba sudėjimas į komposto krūvas. Tokiu būdu kartu su lapais sunaikinama daug įvairių kenkėjų. Taip pat surenkami ir sudeginami kabantys sukumpėję vaisiai, vadinašiosios mumijos, nes juose žiemoja vaisių puvinio grybelis. Šį darbą būti-

nai reikia atlikti rudens metu.

Toliau, pasirodžius pirmiesiems šalčiams, aprišamas medelio liemu, kad apsaugojus jį nuo stiprių žiemos šalčių, kenksmingų pavasario saulės spindulių ir nuo graužikų pažeidimų. Geriausia aprišimui tinka eglisakės, tolis, nendrės. Liemu aprišamas eglisakėmis, dedant jas viršūnėmis žemyn. Pagrindinių šakų apačia aprišama šiaudais. Patį liemenį aprišti šiaudais nepartina, nes šiaudai privilioja peles. Aprišant kamieną eglisakėmis, reikia žiūrėti, kad nebūtų plyšių, ypatinai tarp dirvos ir aprišamos medžiagos. Žiemos metu kiekvieną kartą, kai daugiau pasninga, reikalinga sumindyti po medžiu sniegą, kad negalėtų raustis pelės. Geriausia kovos priemonė su pelėmis yra tinkamas dirvos įdirbimas visame sode. Gerai įdirbant ir purenant dirvą, sunaikinamos pikt-

žolės, o kur nėra žolių, ten ir pelės nemėgsta veistis. Be to, su pelėmis galima kovoti užnuodijus sodo sklypą. Šis darbas atliekamas rudenį, lapkričio pradžioje. Daroma taip: duona supiaustoma riešuto didumo gabaliukais ir įmerkiamą rėtyje į nuodingą tirpalą, kuris paruošiamas iš vienos dalies natrio arsenato ir trisdešimties dalių vandens. Duona tirpale palaikoma dvi-tris minutes. Užnuodyta duona išdėstoma prie olių.

Šaknų apsauga nuo šalčio taip pat būtina pasirūpinti, nes jos šalčiams dar jautresnės, negu liemu. Šaknims apsaugoti, aple vaismedį reikia apdėti mėšlu arba apkaupti žeme. Storesnis žemės sluoksnis geriau apsaugo šaknis nuo žiemos šalčių. Daugiausia dėmesio turi būti krepiama apkaupimui jaunųjų skiepijų, nes jų šaknys šalčiams yra jautresnės. Jeigu sodas yra tokioje vietoje, kur žiemą supustomas sniegas, tai, sniegui sulai-

(Nukelta į 4-tą psl.)

AGRONOMO PATARIMAI

ORGANIZUOKIME TINKAMĄ ŽEMĖS ŪKIO
MAŠINŲ PRIEŽIŪRĄ ŽIEMĄ

Artėjant žiemai MTS, kolūkiams ir tarybiniais ūkiams iškyla uždavinys—organizuoti tinkamą mašinų bei padargų laikymą, užtikrinti, kad jie būtų rūpestingai prižiūrimi. Šiuo metu reikia nedelsiant sutvarkyti visas turimas daržines ir pastoges, o taip pat aikštes mašinoms laikyti, išlyginti jas, iškasti griovėlius lietaus ir sniego vandeniui nutekėti, griežtai prisilaikyti mašinų priežiūros taisyklių.

Jau dabar reikia suvežti į MTS sodybas, į kolūkių daržines ir pastoges visas žemės ūkio mašinas, kurios jau nebeįnaudojamos lauko darbams. Šį darbą jau pradėjo Marijampolės rajono Černiachovskio vardo, Dotnuvos rajono „Aušros“, Priekulės rajono „Artojo“ ir daugelis kitų respublikos kolūkių. Čia laiku kiekvienoje brigadoje paruoštos daržinės ir pastogės mašinoms laikyti.

Kiekvienoje MTS, kolūkyje bei tarybiniam ūkyje visos iš laukų suvežtos žemės ūkio mašinos reikia rūpestingai apžiūrėti, išaiškinti kiekvienos mašinos techninį stovį, atsižvelgiant į tai, kokio remonto reikalinga kiekviena mašina pagal nustatytus planus ir grafikus.

Kiekviena žemės ūkio ma-

šina, pastatyta laikymui arba remontui, reikia kruopščiai išvalyti. Mašinas geriausia valyti, naudojant vandenį, šepetius ir skudurų. Nuvalytą mašiną reikia išdžiovinti, patepti ir nudažyti nusitrynusias dalis. Tepami visi guoliai, alkūniniai sujungimai ir kitos trinties vietos, plūgų noragų, kultivatorių noragėliai. Mašinų bei padargų darbinėms dalims tepti reikia naudoti mineralinį tepalą; jei tepalas perskystas ir varva, tai į jį reikia įmaišyti maltos kreidos. Tikrinant mašinas reikia pažymėti remontotinas dalis, o taip pat išaiškinti kitus defektus. Atskirame sasiuvinyje reikia pažymėti visus pastebėtus mašinų trūkumus, kad pagal juos būtų galima sudaryti defektų aktą, laiku užsakyti reikalingas dalis bei medžiagas. Valyti mašiną rekomenduojama dalyvaujant tam darbininkui, kuris su ja dirba, nes jis geriau pažįsta mašinos arba padargų trūkumus. Išvalytos, pateptos mašinos statomos į daržinę arba pastogę.

MTS ir kolūkiuose dirbantieji žemės ūkio specialistai turi vadovauti ir padėti laiku paruošti bei organizuoti žemės ūkio mašinų bei padargų laikymą žiemą.

Ag. A. Aleknavičius

Moksleiviai sodina medelius

Adomynės septynmetės mokyklos moksleiviai spalio švenčių proga išpuošė mokyklos kiemą. Moksleiviai mičiurinkai vyšnelėmis apšodino mičiurinkų daržą.

Dabar moksleiviai sodina eglaites aplink mokyklas.

Siuose darbuose dalyvauja beveik visi mokyklos moksleiviai. Gerai sodina medelius pionieriai V. Skukauskas, B. Pakštas ir kt.

Medelių sodinimo darbus vadovauja mokytoja D. Raščūtė.

A. Šukys

Tinkamai paruoškime sodus žiemai

(Atkelta iš 3-čio psl.)

kyti, reikia prismaigstyti šakų arba pastatyti skydus.

Suaugusio sodo priežiūrostikslas yra kuo ilgiau išlaikyti sveiką, nepažeistą medį, nes didžiausią naudą duoda sveiki, ilgai gyvenantys vaismedžiai. Žievės valymas, samanų bei kerpų naikinimas, drėvių užtaisymas—tai svarbiausi priežiūros darbai rudenį suaugusiame sode. Žievės plyšiuose ir po negyvos žievės sluoksniu slepiasi daug kenkėjų. Be to, ilgainiui ima augti samanos ir kerpės, kurios vaismedžiams padarė daug žalos. Kad šių negerovių nebūtų, kas metai valomos nuo liemens ir storųjų šakų žievės atplaušos, purškama žaliuoju akmenėliu ir baltinama kalkėmis.

Jaunųjų vaismedžių žievė atsargiai valoma plieniniais šepetiais arba mediniais peiliais. Senų vaismedžių žievės atplaušos šalinamos metaliniais grandikliais. Geriausiai žievę valyti ru-

denį, arba anksti pavasarį. Prieš valymą apie liemenį patiesiami seni maišai, kuriuose suimamos nubyrėjusios skutenos. Skutenose randasi daug kenkėjų, todėl jas reikia tuojau sudėginti. Nuvalius liemenį ir pagrindines šakas, likusios samanos ir kerpės naikinamos žaliuoju akmenėliu 5—8 proc. tirpalu. Purškama rudenį, spalio mėn. pabaigoje arba lapkričio mėn. pradžioje, ir anksti pavasarį, prieš pumpurų brinkimą. Nupurškus žaliuoju akmenėliu, reikia baltinti kalkių skiediniu. Rudeninis kalkinimas patartinas, nes kalkės naikina samanas bei kerpes ir, be to, žiemos pabaigoje liemenį ir storėnes šakas saugo nuo saulės išdildymo. Anksti pavasarį purškimas žaliuoju akmenėliu ir baltinimas pakartojamas.

Apleistų vaismedžių liemenyje ir storosiose šakose pasitaiko žaizdų ir drėvių. Didelės ir mažos drėvės tvarkomos skirtingai. Ne-

žmogus yra gyvosios gamtos atstovas, atsiradęs kaip ir visa žemėje gyvenanti gyvūnija. Toliau žmogaus protėviai buvę dvikojės beždžionės. Per milijonus metų tolimieji beždžioniniai žmogaus protėviai, palaipsniui keisdami, įgavo žmogišką išvaizdą ir žmogui būdingas savybes.

Kad iš tikrųjų taip buvo, patvirtina gausūs, nesugriaujami faktai, kuriuos pateikia gamtos mokslai ir medicina. Atvirkščiai—mokslas neturi faktų, kurie prieštarautų šiai tiesai. Jau lyginant žmogaus ir aukštesnių gyvulių, ypač beždžionių, kūno sandarą, matyti, kad žmogaus kūnas sudarytas iš tų pat organų. Žmogaus kūną paremia kaulų griaučiai, jį judina raumenys; kvėpuoja žmogus plaučiais, virškina skrandžiu ir žarnomis. Jo gyslomis teka kraujas, kurį varinėja širdis. Visus šiuos organus turi ir žinduoliai gyvuliai. Maža to, žmogaus organai yra labai panašūs į gyvulių organus. Tai žino ir liaudis, kuri, pavyzdžiui, gyvulių kaulus vadina tais pat vardais kaip ir žmogaus. Paėmus tokio pat dydžio žmogaus ir veršuko širdį, vargiai jas atskirs gydytojas, nekalbant apie kitos specialybės žmones.

Gal smegenų sandaroje slypi tokie ypatumai, kurie griežtai atskiria žmogų nuo jo supančios gyvūnijos? Ir to nėra. Žmogaus smegenyse yra tos pat dalys, kaip ir žmogbeždžionių. Skirtumas tik tas, kad žmogaus galvos smegenų labiau išsivystė didieji pusrutuliai ir juos dengiančioji žievė.

Taigi kūno sandaros atitinkamumas pabrėžia žmogaus giminingumą su jo supančia gyvūnija.

Didelę drėvę galima lengvai užgydyti, išvalius pūtančią medieną iki sveikos vietos, jas išdezinfekavus mėlynojo akmenėlio 1 proc. tirpalu ir sandariai užkalus mediniu kamščiu. Kamščio galas nuplaunamas lygiai su liemens paviršiumi ir ištepamas aliejiniiais dažais. Kai į drėvės vidų nepatenka drėgmė, puvimas sustoja, iš viršaus apauga žievė, užgyja.

Didelės drėvės išvalomos iki sveikos vietos ir išplauamos mėlynojo arba žaliuojo akmenėlio 1 proc. tirpalu. Po to drėvės vidus pripildomas žvirgždu arba plytų gabaliukais, o iš viršaus užtepama cementuojančia medžiaga. Mišinys padaromas iš 1 dalies kalkių, 1 dalies cemento ir 6 d. smėlio.

Tik gerai prižiūrimi sodai duos konkrečios naudos kolūkiams, kartu puoš kolūkių gyvenvietes ir visą mūsų kraštą.

K. Kalėda

Dumbavos vaismedžių-vaikrūmių medelyno vyr. agronomas

Apie žmogaus kilmę

Iki šiol surasta visa eilė žmogaus protėvių iškasenų, kurios rodo, kaip atrodė žmogus seniau. Iš tų iškasenų matyti, kad praeityje žmogus buvo kitoks; panašesnis į beždžionę, kad jis palaipsniui keitėsi, kol pasiekė mūsų išvaizdą. Šis keitimasis truko labai ilgai—milijonus metų.

Seniausios žmogiškos būtybės liekanos rastos Javos saloje dar praėjusiojo šimtmečio pabaigoje. Ši būtybė dėl jos išvaizdos pavadinta beždžionžmogiu—pitekantropu. Jo gyventa maždaug prieš milijoną metų. Pitekantropas vaikščiojo stambiai, jis turėjo smegenų jau daugiau, negu kad turi aukščiausios beždžionės, bet gerokai mažiau, negu dabartinis žmogus. Jo kakta buvo žema, žandikauliai atsikišę, kūnas stipriai plaukuotas. Jis, tačiau, jau vartojo savo reikalus paprasčiausius įrankius, kaip lazdas, akmenis, ko nemoka nė vienas iš gyvulių.

Prieš dvidešimt metų Kinijoje, netoli Pekino miesto, viename urve rasti kaulai 34 būtybių, sudarančių beždžionžmogio naujesnius palikuonis. Šis žmogaus protėvis pavadintas sinantropu. Jo liekanos dabar laikomos Pekino universiteto muziejuje. Sinantropas dar žymiai skiriasi nuo dabartinio žmogaus, bet jau kiek artimesnis dabartiniam žmogui, negu beždžionžmogis. Jis jau mėgino tašyti akmenis, pritaikydamas juos savo reikalams, naudojo ugnį. Gyventa sinantropo seniau, negu prieš pusę milijono metų.

Sinantropų palikuonys dar labiau priartėjo savo išvaizda ir sugebėjimais prie dabartinio žmogaus. Jie paplito plačiau, jų liekanų rasta Europoje, Azijoje ir Afrikoje. Šiuos žmogaus protėvius vadina pirminiais žmonėmis arba neandertaliečiais (pagal pirmojo ra-

dinio vietą). Neandertaliečiai gyveno ledų gdynėje, prieš kelis šimtus ir kelias dešimtis tūkstančių metų. Tarybų Sąjungos teritorijoje taip pat rastos neandertaliečių liekanos. Šis neandertalietis buvo nedidelio ūgio (apie 160 cm), tvirto sudėjimo, žemos kaktos, bet jo smegenų kiekis jau žymiai didesnis, negu anksčiau minėtų senųjų protėvių.

Pastaruoju metu surasta iškasenų, kurios padeda nustatyti ir dar senesnes žmogaus kilmės grandis, gyvenusias prieš milijonus metų. Tarybinių mokslininkų tyrimai rodo, kad visi suminėtieji radiniai sudaro ištisinę grandinę, jungiančią dabartinį žmogų per jo protėvius su senovinėmis beždžionėmis.

Kyla klausimas, kokios gi priežastys atskyrė žmogų nuo gyvulių ir nuvedė jį tokiu keliu, kuris leido ištolulinti jam savo smegenis, išmokino jį pajungti gamtą savo reikalams, pasidaryti gamtos valdovą? Į šį klausimą atsakymą davė dar Engelsas. Jis nurodė, kad darbas buvo ta svirtis, kuri pasuko vieną beždžionių grupę sužmogėjimo keliu. Dvikojė beždžionė turėjo laisvas rankas, kuriomis galėjo paimti lazda ir akmenį nuo priešo atsiginti, maistui iš žemės iškasti ir pan. Tos dvikojės būtybės, kurios geriau sugebėjo išnaudoti rankas, kurios dažniau ir labiau vykusiai panaudojo kad ir paprasčiausius įrankius, tos išliko gyvos kovoje už būvį su gamta. Įvairūs įrankių panaudojimas vertė lavintis rankas ir, kas ypač svarbu, smegenis.

Tokiu būdu mokslas sugriovė religinius prasimanymus apie tai, kad žmogų sukūrė pašalinė esybė—dievas. Žmogus atsirado ir išsivystė čia pat žemėje, —sako šių dienų mokslas.

S. Pavilionis

Pionierių būrių varžybos

Kupiškio Vlodo Rekašiaus vardo vidurinėje mokykloje pasibaigė pionierių būrių šaškių pirmenybės, kurios buvo pravedamos vieno minuso sistema. Viso būrių šaškių pirmenybėse dalyvavo 103 dalyviai.

1954—1955 metų būrių šaškių nugalėtojų vardus iškovoję: I būrio — Grigas Rimas ir Jakubonytė Danuolė, II būrio — Slanys Povilas ir Poškevičiūtė Eugenija, III būrio — Latvys Vytautas ir Šinkūnaitė Jolita, IV būrio — Pakėnas Alfredas ir Jodelytė Janina, V būrio — Mitkus Romas ir Cesenkaitė Eugenija, VI būrio — Poška Edmundas ir Jankauskaitė Marytė, VII būrio — Martinonis Alis ir Kriūkaitė Marytė, VIII būrio — Lukšys Vilis ir Sakaitė Meilutė, IX būrio —

Indrelė Bronius ir Šuškevičiūtė Elvyra, X būrio — Grigas Algis ir Purtylytė Rūtelė, XI būrio — Balna Albertas ir Icaitė Palma, XII būrio — Balkauskas Vilis ir Petrauskaitė Nerutė, XIII būrio — Šinkūnas Juozas ir Balčiūnaitė Bronė, XIV — Marcinkevičius Rimas ir Janulionytė Rima, XV būrio — Ridikas Romas ir Juozevičiūtė Milda.

Būrių nugalėtojai dalyvaus pionierių draugovės „Jaunoji Gvardija“ šaškių pirmenybėse, kurios bus pravedamos taškų sistema, išaiškinant geriausius draugovės būrių komandas bei stipriausius draugovės šaškininkus.

R. Vilnis

Redaktorius J. KISELEVIČIUS